

ЛАФКАДИО ХЪРН БАЛАДА ЗА ОГУРИ ХАНГАН

Превод от английски: Мария Демот, 1989

chitanka.info

БАЛАДА ЗА ОГУРИ ХАНГАН^[0]

Всяка дума от този разказ е историята на Огури Ханган.

I. РАЖДАНЕТО

Прочутият Такакура Дайнагон, познат още и под името Кане-ие, бил толкова богат, че имал навред из страната къщи съкровищници.

Той притежавал скъпоценен камък с власт над огъня, и друг — с власт над водата. Имал също и нокти, изтръгнати от лапите на жив тигър, и дори ребра от жребче.

От всичко, което човек може да пожелае на този свят, той не искал нищо освен наследник и нямал друга причина за тъга.

Най-последен един негов доверен слуга на име Икеношоджи му казал следното:

— Знаем, че будисткото божество Тамонтен^[1], на което в свещената планина Курама е издигнат храм, се слави навред с божественото си милосърдие. Затова и коленопреклонно ви моля да отидете в този храм и да се помолите. Така желанието ви ще бъде непременно изпълнено.

Кане-ие се съгласил и веднага се заел с приготовленията за пътешествието.

Тъй като напредвал бързо, стигнал много скоро до храма, а там, след като пречистил тялото си, като се облял с течаща вода, отправил пламенни молитви към божеството да му изпрати наследник.

Цели три дни и три нощи Такакура Дайнагон се въздържал от всякаква храна. Ала всичко изглеждало напразно.

Тогавата, отчаян от безмълвието на божеството, Такакура решил да си направи в храма *харакири* и така да обезчести свещеното място.

Нещо повече, той решил след неговата смърт духът му да витае в планината Курама и да възпира и плаши всички поклонници по

дългата девет мили планинска пътека.

След миг всичко щяло да завърши трагично, но добрият Икеношоджи притичал тъкмо навреме, за да предотврати замисъла на своя господар.

— О, господарю — извикал той, — прекалено много избързвате с решението си да умрете. Проявете търпение и ми позволете по-напред аз да опитам щастието си. Нека видим дали ако се помоля за вас, няма да постигна по-голям успех.

И след като пречистил тялото си двадесет и един пъти — седем пъти с гореща и седем пъти с ледена вода, както и още седем пъти със сноп от бамбукови пръчки, Икеношоджи отправил към бога следната молитва:

— Ако благодарение на милостта ти моят господар бъде дарен с наследник, кълна се, че ще подаря бронзови павета, за да се покрие с тях целият двор на храма. Ще подаря също и бронзови лампи, които да опасват в кръг цялото светилище, както и покритие от чисто злато и чисто сребро за всички колони вътре в храма.

И тъй, на третата нощ, която Икеношоджи прекарал в бдение и молитви, самият Тамонтен се явил пред предания слуга и заговорил:

— С искреното желание да удовлетвори молбата ти, търсих наблизко и далеч подходящ наследник. Стигнах чак до Тенджику (Индия) и до Кара (Китай). Но въпреки че хората са многобройни като звездите на небето и камъчетата по брега, аз бях дълбоко опечален, че не можах да намеря сред човешкия род достоен наследник за твоя господар. И най-после, като не знаех какво повече да сторя, откраднах душата на най-малкото от осемте деца на единия от Шитенно^[2], който живее на върха Ари-ари в планината Данкоку^[3]. Това дете съм решил да дам за наследник на твоя господар.

Щом изрекло това, божеството се оттеглило във вътрешността на храма.

А отърсвайки се от видението, Икеношоджи се хвърлил девет пъти на земята, благодарил от все сърце и забързал към дома на господаря си.

Не след дълго жената на Такакура Дайнагон разбрала, че носи в утробата си дете, и след деветте щастливи месеца родила без всякакви мъки син.

И странно, детето имало върху челото си отчетлив белег — китайския йероглиф със значение ориз. А още по-странното било, че в очите му се отразявали четири образа на Буда^[4].

Радостта на Икеношоджи и на родителите на новороденото нямала граници. На третия ден след раждането детето било именувано Аривака — Младият Ари, на името на планинския връх Ари в планината Данкоку.

II. ИЗГНАНИЕТО

Детето растяло бързо и когато станало на петнадесет години, тогавашният император го дарил с името и титлата Огури Ханган Кане-уджи — Огури Ханган от рода Кане.

Когато Ханган навършил пълнолетие, баща му решил да му намери невеста.

И тъй, Дайнагон огледал дъщерите на всички министри и висши сановници, но не открил нито една, достойна да стане съпруга на сина му.

Ала младият Ханган, като научил, че е дарен на своите родители от Тамонтен, решил на свой ред да му се помоли за съпруга. И придружен от Икеношоджи, той се отправил бързо към храма.

Там двамата се пречистили, като си измили ръцете и си изплакнали устата, и прекарали три ноци в непрестанно бдение и религиозни занимания.

Но тъй като били само двамата, без придружители, младият принц скоро се почувствал самотен и за да разсее скуката, засвирил на своята флейта, направена от бамбуков корен.

Запленена от нежните звуци, огромната змия, която обитавала езерото на храма, се превърнала от страховито влечуго в прекрасна придворна дама, приближила се до входа на храма и се заслушала унесена в мелодията.

Тогава Кане-уджи помислил, че вижда пред себе си онази, която желаел от все сърце за съпруга. И като решил също така, че тя е избрана за него от самото божество, той настанил прекрасното създание в паланкин и го отвел в бащиния си дом.

Но съвсем наскоро след това върху столицата връхлетяла страшна буря, последвана от голямо наводнение. Бурята и наводнението продължили седем дни и седем ноци.

Императорът бил силно разтревожен от тази поличба и заповядал да повикат астролозите, за да разтълкуват страшното знамение.

В отговор на зададените им въпроси астролозите отвърнали, че причината за бурята и наводнението е гневът на мъжката змия, която искала да си отмъсти, задето отвели женската ѝ. А тя била не друга, а красавицата, която Кане-уджи бил довел преди време със себе си.

Тогава императорът заповядал Кане-уджи да бъде заточен в провинция Хитачи, а преобразената женска змия да бъде върната незабавно в езерото край храма в планината Курама.

Така, принуден да се подчини на императорската заповед и да замине, Кане-уджи се отправил към провинция Хитачи, придружен единствено от верния Икеношоджи.

III. РАЗМЯНАТА НА ПИСМА

Наскоро след като Кане-уджи бил изпратен в изгнание, един пътуващ търговец, търсец пазар за стоката си, посетил дома на заточения принц в Хитачи.

Когато Ханган го попитал къде живее, търговецът отвърнал с думите:

— Живея в Киото на улица Муромачи, а името ми е Гото Саемон. Имам на склад хиляда и осем вида различни стоки за продан в Китай; хиляда и осем вида стоки за продан в Индия и още хиляда и осем само за Япония. Тъй че складовете ми съдържат три хиляди двадесет и четири вида стоки.

А що се отнася до страните, които съм посетил, мога да ви отговоря, че съм бил вече три пъти в Индия и три пъти в Китай, а това е седмото ми пътуване из тази част на Япония.

Като чул всичко това, Огури Ханган запитал търговеца не познава ли някоя девойка, подходяща за негова жена, тъй като той, принцът, е все още неженен и желае да си намери невеста.

Саемон отвърнал:

— В провинция Сагами, на запад отук, живее богаташ на име Йокояма Чоджа, който има осем синове. Дълго страда той, че няма дъщеря, и дълго се моли за това на Божественото слънце. Така след време бе дарен с дъщеря. След раждането ѝ нейните родители решиха, че и подхожда по-високо положение от тяхното, и тъй като появата ѝ

на този свят е резултат от божествената сила на височайшето небесно светило, те ѝ построиха отделен дом. Тази девойка наистина превъзхожда всички жени в Япония. С една дума, не мога да се сетя за друга по-подходяща за вас във всяко отношение.

Новината доставила на Кане-уджи огромно удоволствие и той веднага помолил Саемон да стане негов *накодо* — посредник, а Саемон приел и обещал да направи всичко, което е по силите му, за да изпълни желанието на принца.

После Ханган заповядал да му донесат четка и туш, написал любовно писмо и го завързал така, както подобава да се завързват подобни послания.

Връчил той писмото на търговеца, за да го отнесе на дамата, дал му също и сто златни *рю* като награда за услугата.

Саемон се поклонил много пъти в знак на благодарност а скрил писмото в сандъка, който винаги носел със себе си. После метнал сандъка на гръб и се сбогувал с принца.

Въпреки че пътуването от провинция Хитачи до провинция Сагами обикновено отнемало седем дни, търговецът пристигнал там по обяд на третия, защото бързал и не спирал ни ден, ни нощ.

Бързал с все сили и най-последно спрял пред двореца Инуи-но Гошо, построен от богатия Йокояма за единствената му дъщеря Теруте-химе, в местността Соба, провинция Сагами. Търговецът помолил за разрешение да влезе.

Но строгите стражи му заповядали да си върви, като заявили, че дворецът е на Теруте-химе, дъщерята на прочутия Йокояма Чоджа, и че на нито един мъж, независимо кой е той, не се разрешава да влиза вътре. Казали му още, че те, стражите, са поставени да охраняват двореца — по десет души денем и по десет нощем — строго и бдително.

Но търговецът им обяснил, че е Гото Саемон от улица Муромачи в град Киото, че е прочут навред, че три пъти е ходил в Индия и три пъти в Китай, а това е седмото му пътуване из страната на изгряващото слънце. Казал им още:

— Пускали са ме да влизам свободно във всички дворци на Япония, затова ще ви бъда дълбоко признателен, ако ми разрешите да вляза и в този.

След тези думи той извадил много топове коприна и ги разгънал пред стражите, а алчността така ги заслепила, че те охотно пуснали търговеца в двореца.

Той минал през огромната външна порта, после по един мост и се намерил пред покоите на високопоставените придворни дами.

Саемон извикал много високо:

— Почтени дами, нося със себе си всичко, което бихте пожелали: какви ли не костюми за придворни особи, гребени, игли и фиби за коса; сребърни фуркети, перуки от Нагасаки и всевъзможни китайски огледала.

Изкушени от желанието да видят всички тези неща, дамите позволили на търговеца да влезе в покоите им, които той скоро превърнал в магазин за дамски принадлежности.

Ала докато се пазарял и разпродавал успешно стоката си, Саемон не пропуснал предоставилия му се щастлив случай и като измъкнал от сандъка си повереното му любовно писмо, той се обърнал към дамите:

— Ако си спомням добре, намерих това писмо в един град в провинция Хитаки. Ще ми доставите огромно удоволствие, ако го приемете, за да го използвате като образец, в случай че е написано красиво и изискано, или пък да се посмеете, ако е непохватно и грозно.

Тогавя най-високопоставената измежду придворните дами взела писмото и се опитала да разчете началото.

Цуки ни хоши аме ни араре да — кори кана, което означавало: „Луната и звездите! /Дъжд, след него и градушка —/ парченца лед!“ Ала дамата не проумяла загадката на тайнствените слова.

Останалите също не успели да отгатнат смисъла на думите и започнали да се смеят.

Те се смели толкова пронизително, че принцеса Теруте ги чула и излязла при тях, облечена в роба и с воал върху черната си като нощ коса.

Отдръпнали бамбуковия параван пред нея и тя попитала:

— Каква е причината за този смях? Ако има нещо забавно, то нека и аз да споделя веселието ви.

А придворните дами отвърнали:

— Смеехме се, защото не успяхме да разчетем едно писмо, което този търговец от столицата твърди, че е намерил на улицата. А ето и писмото — дори началото е загадка за нас.

Така писмото, положено върху разтворено алено ветрило, било поднесено по подобаващ начин на принцесата. Тя го поела и възхитена от красотата на почерка, възкликнала:

— Никога досега не съм виждала толкова изящно нещо! Сякаш е писано от самия Кобо Дайши^[5] или от Монджу Босацу^[6]. А може би това писмо е излязло изпод четката на някой от принцовете Ичиджо, Ниджо или Санджо^[7], известни като ненадминати калиграфи? Но от друга страна, с риск да сгреша, бих казала, че това изящество е дело на ръката на Огури Ханган Кане-уджи, тъй прочут сега в провинция Хитачи... Ще ви прочета писмото.

Теруте-химе го разгърнала и първата фраза, която прочела, била: *Фуджи но яма* („От планината Фуджи“), което тя изтълкувала като загатване, че писмото е от човек с висок ранг. Ето какво пишело понататък:

*... Кийомидзу косат — До хълмовете Кийомидзу
араре ни одзаса — градушката се сипе по тревата
итая ни араре — и върху покривите трополи.
Тамото ни кори — Ръкавите сковани са от лед.
нонака ни шимидзу — Но ето — бистър ручей сред
полето,*

коике ни макото — а във водата — стръкове ориз!

*Иноба ни цую — Върху листенцата искри роса
шакунага оби — като рисунките върху момински
пояс.*

*Шика ни момиджи — Елен тъжи сред алени листа,
футамата-гава — но над реката „раздвоена“
хосо танигава-ни марукибаши — ще хвърля ствол за
мост.*

*Цурунаши юми ни хануке дори — Лък без стрели и
без тетива, без крила птица...*

После тя разтълкувала йероглифите по следния начин:

Мауреба ау — Ще те намеря и ще бъдем заедно
Араре най — и никога не ще се разделим,
Короби ау — сърцата и телата си щом слеем.

А значението на останалото било следното:

Това писмо трябва да бъде отворено в ръкава на робата, така че никой да не се досети за него. Запазете тайната, дълбоко скрита в пазвата Ви.

Мечтая да ми се отдадете така, както тръстиката се огъва под напора на вятъра. Желая от все сърце да Ви служа винаги и във всичко.

Рано или късно съдбата ще ни събере, както и да ни разделя в началото. Копнея за Вас, както еленът копнее наесен за своята сърна.

Макар че дълго ще сме разделени, ние ще се срещнем, както се събират водите на река, разсечена на две в горното си течение.

Божествена моя, това писмо е моята молитва към Вас. Съхранете я в душата си! Помисля ли за Теруте-химе, усещам, че летя!

А в края на писмото принцесата открила името на онзи, който ѝ го изпращал — самият Огури Ханган Кане-уджи. Открила и собственото си име на получател на посланието.

И тя изведнъж се смутила, защото отначало не предполагала дори, че писмото е за нея, и без да подозира, го била прочела гласно пред придворните дами. Принцесата знаела много добре, че разбере ли за него, баща ѝ, коравосърдечният Чоджа^[8], ще я убие по най-жесток начин. Ето защо, обзета от ужас да не бъде смесена с пръстта на пустинното поле Уваногахара — подходящо място, на което един разгневен баща да посече дъщеря си, Теруте-химе прочела колкото се може по-неясно края на писмото, накъсала го на парчета и се запътила към покоите си.

Но търговецът знаел, че не може да се върне в Хитачи без отговор, и решил да го получи с хитрост. Той се втурнал след принцесата, като от бързане едва успял да си събуе сандалите, и извикал високо:

— О, принцесо! Учили са ме, че йероглифите били създадени в Индия от Монджу Босацу, а в Япония — от Кобо Дайши. Нима да разкъсаш писмо не е равносилно на това да унищожиш сътвореното от Кобо Дайши? Вероятно знаете, че жената не е тъй чиста като мъжа. Как тогава вие, родената жена, си позволите да скъсате писмо? Ако откажете да напишете отговор, ще се обърна към всички богове, ще ги известя за недостойната ви постъпка и ще ги призова да ви прокълнат.

С тези думи той извадил от сандъка, който винаги носел със себе си, будистка молитвена броеница и започнал да трака със зърната й страшно разгневен.

Ужасена и объркана, принцеса Теруте го помолила да престане и обещала веднага да напише отговор.

Така отговорът бил написан и предаден на Саемон, който предоволен от успеха на мисията си, се отправил бързо назад към Хитачи със своя сандък на гръб.

IV. КАК КАНЕ-УДЖИ СЕ ОЖЕНИЛ БЕЗ СЪГЛАСИЕТО НА ТЪСТА СИ

Като пътувал, без да спира за отдых, посредникът търговец скоро стигнал до изгнаническия дом на Ханган и предал писмото на принца, който го разгърнал с треперещи от вълнение ръце.

Но отговорът бил твърде лаконичен:

Оки нака буне — „Носеща се в открито море лодка“.

Кане-уджи разтълкувал посланието така: „Сполуките и бедите съпътстват всеки от нас, тъй че не се бой, а се опитай да дойдеш незабелязано при мен.“

Тогавя той повикал Икеношоджи и му заповядал да приготви всичко необходимо за път. Гото Саемон се съгласил да им бъде водач.

Щом стигнали местността Соба и наближили двореца на принцесата, търговецът се обърна към принца с думите:

— Къщата с черната порта пред вас принадлежи на всеизвестния Йокояма Чоджа, а онзи палат на север от нея с червената порта е на красивата като цвете Теруте-химе. Бъдете благоразумни във всичко и ще постигнете успех.

Като казал това, търговецът изчезнал.

Следван от верния си слуга, Ханган приближил към червената порта. Двамата с Икеношоджи се опитали да влязат, но стражите застанали на пътя им с упрека, че е крайно нахално от тяхна страна да искат да бъдат допуснати в двореца на Теруте-химе — единствената дъщеря на прочутия Йокояма Чоджа, свещена рожба, дошла на този свят с благословията на Божественото слънце.

— Имате право да говорите така — отвърнал Икеношоджи. — Но трябва да знаете, че сме полицаи от града и търсим избягал престъпник. И тъкмо защото на нито един мъж не е позволено да влиза в този дворец, а престъпникът се е скрил в него, ще трябва да ни пуснете да претърсим.

Смаяни, стражите се видели принудени да се отдръпнат от пътя им и станали свидетели на това как мнимите полицаи влезли в двора и как повечето от придворните дами се спуснали да ги посрещнат като дългоочаквани гости.

А принцеса Теруте, безмерно щастлива от появата на автора на онова любовно писмо, излязла пред своя жених, облечена в церемониални одежди и с воал, спускащ се по раменете ѝ.

Кане-уджи също бил неописуемо щастлив от сърдечното посрещане на красавицата. И сватбата била направена веднага за голяма радост в на двамата, а след нея имало весел пир, на който виното се леело щедро и прещедро.

Тъй голяма била веселбата, тъй радостни били всички, че приближените на принца и придворните дами на принцесата танцували, свирели и пеели заедно. А Огури Ханган извадил своята флейта от бамбуков корен и засвирил нежно.

Като чул тази весела врява в двореца на дъщеря си, бащата на Теруте много се удивил какво става там. Но когато му доложили, че Ханган се е оженил без негово съгласие за дъщеря му, Чоджа страшно се разгневил и замислил таен план за отмъщение.

V. ОТРАВЯНЕТО

На другия ден Йокояма изпратил на принц Кане-уджи послание, в което го канел да дойде у дома му, за да вдигнат церемониално чаши с вино и да се поздравят като тъст и зет.

Принцеса Теруте се опитала да убеди Ханган да не отива, защото през нощта сънувала сън, който не предвещавал нищо добро. Но Ханган не взел на сериозно страховете ѝ и тръгнал храбро към дома на Чоджа, следван от младата си свита.

Предоволен, Йокояма Чоджа наредил да приготвят множество вкусни ястия с всички деликатеси — и дарове на земята, и дарове на морето, посрещнал царски Ханган и го забавлявал добре.

А когато церемонията с виночерпенето била вече към края си, Йокояма изразил желание и гостът му, принц Кане-уджи, да позабавлява присъстващите.

— Какво бих могъл да направя за вас? — попитал Ханган.

— Честно казано, бих желал да ни покажете голямото си умение да яздите — отвърнал Чоджа.

— Добре — приел веднага принцът.

Довели му коня на име Оникаге^[9].

Животното било тъй необуздано, че по-скоро приличало на демон или дракон, отколкото на кон, и малцина дръзвали да се приближат до него. Но принц Ханган Кане-уджи освободил жребеца от дебелиите, и тежки вериги и го яхнал с учудваща лекота. И независимо от непокорния си нрав Оникаге се видял принуден да се подчини на всички желания на ездача. Присъстващите — и Йокояма, и останалите — онемели от почуда.

После обаче Чоджа извадил шесткрилен параван, изправил го, разгънал го и помолил принца да премине с жребеца по горния край на рамката.

Принц Огури се съгласил и изпълнил молбата му, след което яздил и по рамката на *шоджи*^[10].

Сетне поставили на земята шахматна дъска и Ханган яздил и върху нея, като карал коня под себе си да стъпва само в определени квадрати.

Най-накрая той накарал Оникаге да запази равновесие върху тънката дървена рамка на книжен фенер.

А Йокояма просто вече не знаел какво да прави и покланяйки се ниско на принца, успял само да промълви:

— Наистина съм ви благодарен за това, което ни показахте. Доставихте ми огромно удоволствие!

А принц Огури завързал Оникаге за едно вишнево дърво в градината и влязъл в къщата.

Ала Сабуро — третият син на Йокояма, успял да склони баща си да отрови Ханган и поканил принца да пийне вино, в което била забъркана отрова от синя стоножка, син гущер и стояла дълго в бамбукова кора вода.

Без да подозират, че виното е отровно, Ханган и приближените му изпили до дъно чашите си.

Тъжно е да се пише за това, но отровата била толкова силна, че проникнала във вътрешностите и разложила костите на жертвите.

Животът ги напуснал така бързо, както бързо изчезват сутрин капчиците роса от тревата.

Сабуро и баща му погребали телата в пустинното поле Уваногахара.

VI. ЗАХВЪРЛЕНА

След коварното убийство на принца безсърдечният Йокояма решил, че не може да остави дъщеря си да живее на този свят. Затова наредил на доверените си слуги, братята Онио и Ониджи^[11], да я откарат навътре в морето ма Сагами и да я удавят.

А братята, като знаели, че господарят им е твърде коравосърдечен и не биха могли да го склонят да размисли, се видели принудени да му се подчинят.

И тъй, те отишли при злочестата невеста и й открили за какво са изпратени при нея.

Теруте-химе останала тъй слисана от жестокото решение на баща си, че отначало приела чутото за кошмарен сън, от който искрено се молела да се събуди. Но след това промълвила:

— През живота си не съм извършила съзнателно никакво престъпление... Но каквото и да се случи с мен, повече от всичко на света бих искала да узная какво сполетя принца, след като бе поканен на пир у баща ми.

— Господарят Йокояма — отвърнали братята — бе разгневен, като узна, че двамата сте се оженили без законната му благословия, и според плана, замислен от брат ти Сабуро, отрови младия Ханган.

Още по-смаяна от това разкритие, Теруте изпитала справедлив гняв и проклела баща си за нечуваната му жестокост.

Ала не ѝ оставили време да оплаква съдбата си — Онио и брат му я съблекли и увили голото ѝ тяло в тръстикова рогозка.

През нощта двамата изнесли този злочест товар и принцесата се сбогувала с придворните си дами сред плач и тъжни вопли.

Братята Онио и Ониджи дълго гребали с веслата и навлезли с товара в лодката си много навътре в открито море. Но когато се оказали сами и далеч от хорските очи, Ониджи доверил на Онио, че ще е по-добре да се опитат да спасят младата си господарка. По-големият брат приел веднага и двамата започнали да кроят план как точно да я спасят.

Тъкмо тогава край тях преминала празна лодка, носена от морското течение.

Братята прехвърлили принцесата в нея и възкликнали: „Каква щастлива случайност наистина!“ После се сбогували с младата си господарка и загребали назад към Сагами.

VII. ГОСПОЖИЦА ЙОРИХИМЕ

Седем дни и седем нощи лодката с бедната Теруте била подмятана от вълните. И през цялото това време духал силен вятър и валял проливен дъжд. Най-после някакви рибари от Найое я открили случайно. Те обаче помислили, че красивата жена в лодката е духът, причинил продължилата няколко дни силна буря, и Теруте без малко да загине под ударите на веслата им, ако не бил един човек от Найое, който я взел под свое покровителство.

Този човек на име Муракими Даю решил да осинови клетата девойка, тъй като си нямал свое дете, което да го наследява.

И така, завел я той в дома си, дал ѝ името Йорихиме и се отнасял с нея тъй мило, че жена му започнала да го ревнува от осиновената и да се държи грубо с нея в отсъствие на мъжа си.

Ядосана още повече от това, че Йорихиме не се кани да си отиде доброволно, лошата жена взела да крои планове да се избави завинаги от нея.

Точно по това време в пристанището пуснал котва корабът на някакъв спекулант — похитител на деца. Няма нужда да обясняваме, че Йорихиме била тайно продадена на този търговец на човешка плът.

VIII. КАК ТЕРУТЕ СТАНАЛА ПРИСЛУЖНИЦА

След сполетялото я нещастие злочестата принцеса сменила седемдесет и пет пъти своя господар! Последният, който я купил, бил някой си Йородзуя Чобей, известен като съдържател на голям провинциален публичен дом — *джороя*, в Мино.

Когато Теруте-химе била представена на новия си господар, тя му заговорила смирено и го помолила да я извини за несклопните маниери, грозната походка и липсата на каквато и да било изисканост. Чобей на свой ред я помолил да му разкаже всичко за себе си, за родното си място и за своето семейство.

Теруте-химе преценила обаче, че ще е неразумно да споменава дори името на родния си край, тъй като можела да се окаже принудена да разкрие и злодеянието на баща си, който отровил съпруга ѝ.

Вместо това предпочела да обясни само, че е родом от Хитачи, изпитвайки печално задоволство да заяви, че е родена в провинцията, в която е живял нейният любим.

— Родена съм, — казала тя — в Хитачи, но потеклото ми е твърде ниско. Затова ви моля да проявите добрината и да ми подберете подходящо име.

Така Теруте-химе била преименувана на Кохаги от Хитачи. Не пропуснали и да ѝ напомнят, че трябва да служи покорно на своя господар и да е мила с гостите на неговия дом. Но тя отказала да се подчини на това и заявила, че е готова да върши с удоволствие всякаква черна работа, но никога не ще приеме да стане *джоро* — жена за удоволствие.

— Тогава — извикал разгневен Чобей — твоите задължения през деня ще са следните:

Да храниш всичките ми коне, сто на брой, които държа в конюшните, и да прислужваш на всички в къщата, докато се хранят.

Да подреждаш по най-подходящ начин косите на всичките тридесет и шест *джоро* в този дом, както и да пълниш седем кутии с пресукани конопени нишки.

Да палиш всеки ден огън в седем пещи и да носиш вода от планинския извор, който е на часове път оттук.

Теруте разбирала, че задълженията, възложени и от жестокия стопанин, не са по силите на никое човешко същество. Тъй че не й оставало нищо друго, освен да оплаква съдбата си.

Но скоро тя разбрала, че плачът не ще й помогне. Затова изтрила сълзите си и решила да се заеме за работа, пък каквото стане, стане. Вързала си престилка, запретнала ръкави и се заловила да храни конете.

Необяснимо е великото милосърдие на боговете! Но е сигурно, че щом Теруте-химе нахранила първия кон, благодарение на божествена намеса и останалите мигом се заситили. Същото удивително нещо се случило и когато Теруте прислужвала на масата, и когато правела прическите на момичетата, и когато пресуквала конопа, и когато палела огъня в пещите.

Най-тъжната гледка била Теруте-химе с двете ведре на кобилищата на път за далечния извор в планината. А като видяла във водата на извора отражението на промененото си лице, тя заплакала наистина горчиво. Само че изведнъж се сетила за безжалостния Чобей и душата й се изпълнила с такъв страх, че нещастната принцеса забързала назад към сегашния си безрадостен дом.

Не минало много време обаче, и Чобей забелязал, че новата прислужница не е обикновена жена. Затова започнал да се отнася към нея много по-мило.

IX. ТЕГЛЕНЕТО НА КОЛИЧКАТА

А сега ще разкажем какво се случило с Кане-уджи.

Всеизвестният монах Югьо Шонин^[12] от храма Фуджисава в Кагами, който кръстосвал надлъж и шир Япония, за да проповядва будисткия закон из всички провинции на страната, минал случайно край Уваногахара.

Там той видял множество гарвани и сови да кръжат над някакъв гроб. Югьо Шонин се приближил и безкрайно удивен, съгледал същество без ръце и крака, което шавало между парчетата от разбитата надгробна плоча.

После си спомнил древното поверие, според което принудените да умрат, преди да са изживели отпуснатите им на този свят години,

възкръсват във вид на *гаки-ами*^[13]. И си помислил, че съществото пред него е навярно тялото на някоя такава нещастна душа.

В доброто сърце на монаха веднага се събудило желанието да отведе това чудовищно създание в минералните извори при храма Кумано и да му помогне да си възвърне човешкия образ.

И така, той поръчал да направят количка за *гаки-ами*, положил в нея безименното същество и окачил на гърдите му дъсчица с едро изписани йероглифи. Написаното гласяло:

Проявете милост към това нещастно създание и му помогнете да стигне до горещите минерални извори при храма Кумано. Онези, които потеглят дори за малко количката с въжето, вързано за нея, ще бъдат възнаградени с много и големи сполуки. Да потеглиш количката дори само на крачка, е равносилно на това да нахраниш хиляда монаси; да я потеглиш на две крачки — да нахраниш десет хиляди монаси. Да я потеглиш на три крачки, е равносилно на това да помогнеш на свой покоен близък — майка, баща или съпруг, да поеме пътя на Буда.

Много пътници съчувствали на безформеното същество: някои теглели количката часове наред, други — по няколко дни.

Така след време количката на *гаки-ами* се озовала пред портите на Йородзую Чобей. Щом я видяла, Кохаги от Хитачи се трогнала дълбоко от написаното върху дъсчицата и изпитала непреодолимо желание да потегли количката дори само ден и така да помогне на покойния си съпруг с онова, което милосърдната ѝ постъпка можела да му осигури.

Ето защо Кохаги помолила своя господар да я освободи от работа за три дни, за да може да потегли поне малко количката. Поискала това в името на родителите си. Не посмяла да признае, че го прави за мъжа си, от страх да не би, като разбере истината, господарят ѝ да се разгневи.

Отначало Чобей отказал, като заявил грубо, че щом тя преди време не се е подчинила на изискванията му, то и той няма да ѝ разреши да напусне дори за час дома му.

Но Кохаги му казала:

— Чуйте, господарю! Кокошките лягат в полозите, когато времето застудее, а птичките се приютяват дълбоко в гората. Така и хората, когато са в беда, бързат да се подслонят под покрива на милосърдието. Вие се славите като добър човек, затова и количката на *гаки-ами* спря за малко край оградата на вашия дом. А аз ви обещавам да дам, ако е нужно, и живота си за вас и вашата съпруга, ако сега ме дарите само с три дни свобода.

Ето така коравосърдечният Чобей бил в крайна сметка склонен да удовлетвори молбата, а жена му с радост добавила към определеното време още два дни от себе си.

Така, освободена за цели пет дни, Кохаги веднага се заловила с тежката си задача.

След като преминала през много премеждия и през такива трудни места като Фуханосеки, Муса, Самегае, Оно и прохода Суенагатоге, тя стигнала до всеизвестния град Оцу само за три дни. Там трябвало да остави количката, за да успее за останалите й два дни да се върне в провинция Мино.

По дългия й път към Оцу единствените приятни гледки и звуци били красивите диви лилии край пътя, гласовете на полските чучулиги, песента на пролетните птички, които чуруликали в клоните на дърветата, както и песните на селските девойки, които разсаждали ориза.

Но тези гледки и звуци успявали да я зарадват само за миг, защото повечето от тях я карали да мечтае за други дни и й причинявали болка, събуждайки спомена за безнадеждното положение, в което била изпаднала.

Въпреки умората от тридневния тежък път клетата девойка не потърсила странноприемница. Последната нощ прекарала край безименното тяло, с което на следващия ден трябвало да се раздели. „Чувала съм — мислела си тя, — че *гаки-ами* е същество, принадлежащо към света на мъртвите. Тогава този тук сигурно знае нещо за моя покоен съпруг. О, поне да можеше да вижда и да чува! Тогава бих го разпитала за Кане-уджи с думи или с писмо.“

Когато над околните, обвити в мъгла планински върхове се зазорило, Кохаги отишла да потърси четка и туш. Скоро намерила и се върнала при количката. После под написаното върху дъсчицата на гърдите на *гаки-ами* добавила следното:

Когато възвърнеш човешкия си образ и тръгнеш назад към родния си край, отбий се, моля те, при Кохаги от Хитачи, слугиня на Йородзюя Чобей от град Обака, провинция Мино. Защото бих се радвала безкрайно да видя отново онзи, благодарение на когото получих с огромни усилия пет дни свобода, трите от които прекарах в теглене на неговата количка.

После Кохаги се сбогувала с *гаки-ами* и забързала назад към къщата на стопанина си, макар да ѝ било много тежко да изостави така количката.

Х. ВРЪЩАНЕТО КЪМ ЖИВОТ

Най-после *гаки-ами* бил докаран до минералните извори на прочутия храм Кумано и с помощта на състрадателни хора всеки ден бил подлаган на целебното въздействие на минералните бани.

Благодарение на техния чудотворен ефект само след седмица се появили очите, носът, ушите и устата му, а след четиринадесет дни се възстановили напълно и крайниците му.

И тъй, след двадесет и един дни странното същество се преобразило окончателно в истинския Огури Ханган Кане-уджи — съвършен и красив като преди.

След удивителното преобразяване Кане-уджи се огледал и останал безкрайно учуден кога и как се е озовал на това непознато място. Но благодарение на намесата на бога на Кумано всичко се подредило така, че възроденият принц да се върне благополучно у дома си — двореца Ниджо в Киото, където родителите му — владетелят Кане-уджи и съпругата му, го посрещнали с неописуема радост.

Тогава, като чул за случилото се, императорът си помислил колко чудесно е, че негов поданик, след като е бил цели три години покойник, е могъл да се върне в света на живите.

И той не само простил с радост вината, заради която Ханган бил изпратен в изгнание, но го и назначил за управител на трите провинции — Хитачи, Сагами и Мино.

XI. СРЕЩАТА

Един ден Огури Ханган напуснал своя дворец и се отправил на обиколка из поверените му провинции. А като стигнал в Мино, решил да посети Кохаги от Хитачи и да ѝ изкаже благодарността си за изключителната ѝ добрина.

Ето защо той отседнал в дома на Йородзую, където бил настанен в най-изисканата гостна, украсена с позлатени паравани, китайски килими, индийски завеси и други скъпоценни неща.

Когато заповядал да извикат Кохаги от Хитачи да се яви пред него, отговорили му, че тя е само една от най-долните прислужници и че е прекалено мръсна, за да се появи пред очите му. Но той не обърнал внимание на тези думи и пожелал да я види веднага, колкото и мръсна и неугледна да е тя.

Така, пряко волята си, Кохаги трябвало да се яви пред владетеля, когото тя най-напред успяла да зърне иззад един параван и останала смаяна от изумителната му прилика с Ханган.

Огури я попитал за истинското ѝ име, но Кохаги отказала да му го съобщи, като рекла:

— Щом не ще мога да поднеса вино на господаря, без да му открия истинското си име, тогава ще трябва да го освободя от нищожното си присъствие.

Но точно когато вече си тръгвала, Ханган ѝ извикал:

— Не, почакай малко! Имам пълното право да те питам за името ти, защото аз всъщност съм онзи *гаки-ами*, когото ти така милостиво тегли с количката до Оцу миналата година.

И той извадил дъсчицата, на която Кохаги била написала своето послание.

Дълбоко развълнувана, тя рекла:

— Безкрайно съм щастлива да ви видя прероден. А сега ще ви разкажа с удоволствие цялата си история, като се надявам единствено

на това, господарю, че вие ще ми разкажете нещичко за призрачния свят, от който сте се завърнали и който, уви! обитава моят съпруг... Аз съм (... болно ми е да говоря за отминалите дни!) единствената дъщеря на Йокояма Чоджа от областта Соба в провинция Сагами и името ми е Теруте-химе. Все още ме изгаря споменът за това как преди три години се омъжих за един високопоставен и прочут млад мъж на име Огури Ханган Кане-уджи, който живееше в провинция Хитачи. Но той беше отровен от родния ми баща, който пък бе подучен да стори това злодеяние от третия си син Сабуро. Аз самата бях осъдена да ме удавят в морето на Сагами и дължа живота си на верните слуги на баща ми — Онио и Ониджи.

Тук Ханган я прекъснал и възкликнал:

— Теруте, пред теб е Кане-уджи, твоят съпруг. Макар и убит заедно със свитата си, съдено ми било да живея още дълго на този свят. Бях спасен от мъдрия монах от храма Фуджисава и не един добър човек тегли количката ми чак до горещите извори на Кумано, където възвърнах предишния си облик и здравето си. Сега съм назначен за управител на трите провинции и мога да имам всичко, което пожела.

Като чула това, Теруте не могла да повярва, че всичко не е просто сън, и заплакала от радост. После промълвила:

— О, да знаеш само през колко прежеждия преминах, откакто те видях за последен път! Седем дни и седем ноци морските вълни ме подхвърляха в една лодка; после в залива Найое изпаднах в такава опасност, че за малко не си загубих живота, но един добър човек на име Мураками Даю ме спаси. После пък ме купувах и продавах седемдесет и пет пъти, докато накрая попаднах тук, където трябваше да понасям всякакви трудности и лишения само защото отказах да стана *джоро* — жена за удоволствие. Затова ме намираш сега в такава окаяно положение.

Като чул за жестокото отношение на коравосърдечния Чобей, Кане-уджи се разгневил ужасно и се спуснал веднага да го убие. Но Теруте възпряла своя съпруг и така изпълнила обещанието, което преди много време била дала на Чобей — да пожертва, ако е нужно, и живота си за своя господар и съпругата му в замяна на петте дни свобода.

Тогава в знак на дълбока благодарност Чобей подарил на Ханган стоте коня от конюшните си, а на Теруте дал за прислужници тридесет

и шестте момичета от своя дом.

ХІІ. ОТМЪЩЕНИЕТО

Ето и областта Соба в провинция Сагами — родното място на Теруте-химе. Колко много радостни и колко много печални спомени събудило това място в сърцата на двамата!

Ето ги и Йокояма и сина му, който погубил Огури с отрова.

Сабуро, третият син, бил заведен на пустинното поле Тоцуканохара и наказан.

А Йокояма Чоджа, макар и толкова жесток, не бил наказан, защото, колкото и да са лоши, родителите трябва да са за децата си като слънцето и луната. Като чул, че го помилват, Йокояма се разкалял дълбоко за своето злодеяние.

Двамата братя Онио и Ониджи били възнаградени богато за това, че спасили живота на принцеса Теруте.

И тъй, добрите били богато възнаградени, а лошите получили заслужено възмездие.

Богати и щастливи, Огури Ханган и Теруте-химе се завърнали в столицата, където заживели в двореца Ниджо и сияйният им живот бил красив като разцъфнала пролет.

---

[0] **Огури Ханган** — освен именит художник (вж. бележката в „Историята на Кашин Коджи“) Огури Ханган е герой на много невероятни истории и легенди, най-популярната от които е тази. — Б.р. ↑

[1] **Тамонтен**, или **Бишамон** — един от пазителите на четирите посоки на света. Пази северната и е известен и с това, че много обича да слуша да му четат проповеди и сутри. — Б.р. ↑

[2] Четирите небесни богове — пазителите на четирите посоки на света: Джикокутен (на изток), Дзоджотен (на юг), Комокутен (на запад) и Тамонтен (на север). — Б.р. ↑

[3] Планина в Северна Индия, на която в едно от предишните си съществувания Буда, роден като принц Судана, пребивава като будисатва. — Б.р. ↑

[4] Знак, че не е земно създание. — Б.р. ↑

[5] **Кобо Данши** (774–835) — посмъртното име на будисткия монах Кукай, който въвежда японската сричкова азбука *хирагана*. —

Б.р. ↑

[6] **Монджу Босацу** — будисатва, символ на мъдростта и осъществяването на всички буди. Той е лявата ръка на Шакиямуни — историческия Буда, и често го изобразяват възседнал лъв. — Б.р. ↑

[7] Три от петте аристократични семейства, потомци на знатен древен род. От тях са избирали императриците, върховния дворецов съветник — *кампаку*, и регента — *сешишо*. — Б.р. ↑

[8] Чоджа не е собствено име. Означава „богаташ“, но все още се използва почти като собствено. Често така наричат най-богатия и най-влиятелния човек в града, околността и пр. — Б.а. ↑

[9] Буквално Необязден кон. — Б.р. ↑

[10] Тънка преграда в японски дом, направена от лека дървена рамка и полупрозрачна хартия. — Б.р. ↑

[11] **Онио** — буквално Цар на дяволите; **Ониджи** — буквално Най-високопоставеният дявол след царя. — Б.р. ↑

[12] Буквално Пътуващ монах. Прозвище, давано векове наред на настоятеля на главния храм на сектата Джишу (Секта на времето), проповядваща ревностно идеята за Чистата земя, тоест за будисткия рай. — Б.р. ↑

[13] Буквално „гладен дух“. — Б.р. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.